

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W BYDGOSZCZY

ul. Długa 47, 85-034 Bydgoszcz
tel. (52) 345-56-44, Fax (52) 345-56-17
e-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dnia 29 grudnia 2015 r.

Znak: RBG-411-02/15/JM

WERSJA JAWNA

Decyzja Nr RBG-17/2015

- I. Na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 184, dalej również: ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów lub uokik) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy

po uprawdopodobnieniu w toku postępowania antymonopolowego **stosowania** przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Inowrocławiu pozycji dominującej na lokalnym rynku organizowania przyłączenia do sieci wodociągowej i na lokalnym rynku organizowania przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, obejmujących obszar miasta Inowrocław, poprzez narzucanie właścicielom nieruchomości przyłączanych do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej nieuczciwych cen z tytułu:

- wydania warunków technicznych,
- uzgodnienia projektu technicznego,
- odbioru technicznego przyłączy oraz
- usługi montażu nawiertki (w przypadku przyłącza wodociągowego),

nieprzewidzianych w taryfie, o której mowa w art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858; z późn. zm.; dalej również: uzz), co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 184)

oraz **po zobowiązaniu się Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Inowrocławiu do zaniechania pobierania wynagrodzenia** za świadczone przez przedsiębiorstwo usługi wymienione w postanowieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nr RBG-60/2015 z dnia 25 marca 2015 r., tj. za wydanie warunków technicznych, uzgodnienia projektu technicznego, odbioru technicznego przyłączy oraz usługi montażu nawiertki

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

zobowiązuje się Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Inowrocławiu do wykonania tego zobowiązania w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

- II. Na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

nakłada się na Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Inowrocławiu obowiązek złożenia - w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji - informacji o stopniu realizacji zobowiązania określonego w pkt I niniejszej decyzji, w szczególności poprzez:

- 1) przedłożenie dokumentu potwierdzającego zaprzestanie pobierania zakwestionowanych opłat (np. zmieniony cennik, uchwała zarządu ww. przedsiębiorcy itp.),
- 2) wskazanie, czy po wydaniu niniejszej decyzji wprowadzono możliwość pobierania opłaty, o której mowa w § 5 pkt 7 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 127, poz. 886; dalej również: **rozporządzenie taryfowe**) i w jakiej wysokości,
- 3) przedłożenie taryfy, o której mowa w art. 2 pkt 12 uzz obowiązującej w Inowrocławiu, aktualnej na dzień złożenia informacji,
- 4) wskazanie, ilu przyłączy do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej dokonano w okresie od dnia uprawomocnienia się decyzji do dnia złożenia informacji,
- 5) przedłożenie ewentualnych innych dokumentów na dowód zaprzestania stosowania praktyki, o której mowa w pkt I niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Na skutek zawiadomienia właściciela nieruchomości położonej w Inowrocławiu Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK, organ antymonopolowy) wszczął i przeprowadził postępowanie wyjaśniające o sygn. akt **RBG-400-38/13/MB-Sz**.

W toku ww. postępowania Prezes UOKiK wstępnie ustalił, iż Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Inowrocławiu (dalej również: PWiK Inowrocław, Przedsiębiorstwo, Strona), zajmujące się zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków na terenie miasta Inowrocław pobiera od właścicieli nieruchomości wnioskujących o przyłączenie do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej kosztami wykonania określonych czynności związanych z tym przyłączeniem, które nie zostały przewidziane taryfą.

Wobec powyższego, Prezes UOKiK postanowieniem nr RBG-60/2015 z dnia 25 marca 2015 r. wszczął postępowanie antymonopolowe w sprawie nadużywania przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Inowrocławiu pozycji dominującej na lokalnym rynku organizowania przyłączenia do sieci wodociągowej i na lokalnym rynku organizowania przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, obejmujących obszar miasta Inowrocław, poprzez narzucanie właścicielom nieruchomości przyłączanych do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej nieuczciwych cen z tytułu:

- wydania warunków technicznych,
- uzgodnienia projektu technicznego,
- odbioru technicznego przyłączy oraz

- usługi montażu nawiertki (w przypadku przyłącza wodociągowego),

nieprzewidzianych w taryfie, o której mowa w art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858; z późn. zm.; dalej również: uzz), co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 184)

Tym samym postanowieniem zaliczono w poczet materiału dowodowego dokumenty i informacje uzyskane w toku postępowania wyjaśniającego RBG-400-38/13/MB-Sz.

Pismem z dnia 27 marca 2015 r. wezwano Przedsiębiorstwo do ustosunkowania się do zarzutów zawartych w postanowieniu nr RBG-60/2015 i przedłożenia informacji o wysokości przychodu osiągniętego za ubiegły rok obrotowy.

Strona odpowiedziała na ww. wezwanie pismem z dnia 13 kwietnia 2015 r., wnosząc o wydanie decyzji o niestwierdzeniu stosowania przez PWiK Inowrocław praktyki nadużywania pozycji dominującej z uwagi na brak naruszenia art. 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W piśmie tym Przedsiębiorstwo wskazało, że Prezes UOKiK błędnie zinterpretował przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków i rozporządzenia taryfowego z 2006 r. Strona podkreśliła, że zgodnie z art. 15 ust. 2 uzz to osoba ubiegająca się o przyłączenie do sieci zapewnia na własny koszt realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego. W jej ocenie, przepis ten wyraźnie wskazuje, iż czynności związane z budową przyłączy do sieci mają charakter odpłatny, a koszty te ponosi osoba ubiegająca się o przyłączenie jej nieruchomości.

Ponadto, zdaniem PWiK Inowrocław, powołane w postanowieniu Prezesa UOKiK nr RBG-60/2015 rozporządzenie taryfowe z 2006 r. odwołuje się wyłącznie do kalkulacji taryfy na zbiorowe dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków, wobec czego rozporządzenie to nie znajduje zastosowania do pobieranych przez Przedsiębiorstwo wynagrodzeń za świadczone usługi, które nie są objęte taryfą. Strona zasugerowała, że Minister Budownictwa mógł przekroczyć delegację udzieloną mu na mocy art. 23 ust. 1 i ust. 2 uzz, bowiem uprawnienie do „określania stawki opłat za przyłączenie do urządzeń wodociągowych wynikającej z kosztów przeprowadzenia prób technicznych przyłącza wybudowanego przez odbiorcę usług”, nie mieści się w zakresie uprawnień objętych dyspozycją art. 23 uzz.

Strona podkreśliła, iż zakwalifikowanie wynagrodzenia pobieranego przez nią za wydanie warunków technicznych, uzgodnienie projektu technicznego przyłączy i usługi montażu nawiertki, jako opłaty mające charakter nieuczciwych cen nieprzewidzianych w taryfie, nie znajduje swojego uzasadnienia. Pobieranie wynagrodzenia za ww. czynności znajduje, zdaniem Przedsiębiorstwa, swoje obiektywne uzasadnienie na tle całokształtu czynności związanych ze świadczeniem przez PWiK Inowrocław usług z zakresu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Wszystkie wspomniane czynności, za które pobierane jest wynagrodzenie są ściśle związane z realizacją przyłączy do sieci, a te na własny koszt ponosi osoba ubiegająca się o przyłączenie do sieci. Przyłącze nie będzie mogło zostać wykonane, a tym samym nieruchomość przyłączona zgodnie z prawem, jeżeli nie zostaną wykonane łącznie wszystkie te czynności, przy czym usługa montażu nawiertki dotyczy wyłącznie przyłącza wodociągowego.

Pismem z dnia 24 czerwca 2015 r. Prezes UOKiK poinformował Stronę o rodzajach decyzji, które mogą zostać wydane w postępowaniu antymonopolowym, w tym, że nie ma wśród nich decyzji o niestwierdzeniu stosowania praktyki.

Na wniosek Przedsiębiorstwa, dnia 6 sierpnia 2015 r. odbyło się spotkanie, na którym przedstawiciele Prezesa UOKiK i PWiK Inowrocław jeszcze raz przedstawili swoje stanowiska oraz omówiono orzecznictwo dotyczące kwestii przyłączy. Ponownie poinformowano Stronę o rodzajach decyzji wydawanych w postępowaniu antymonopolowym.

Pismem z dnia 17 sierpnia 2015 r. Przedsiębiorstwo wniosło o wydanie decyzji zobowiązującej na podstawie art. 12 uokik, przedstawiając propozycję zobowiązania.

Pismem z dnia 27 sierpnia 2015 r. Prezes UOKiK poinformował PWiK Inowrocław o zakończeniu zbierania materiału dowodowego i możliwości zapoznania się z aktami sprawy.

Przedsiębiorstwo w piśmie z dnia 3 września 2015 r. podtrzymało swoje dotychczasowe stanowisko i wolę przyjęcia na siebie zobowiązania, o którym mowa w art. 12 uokik, nie skorzystało natomiast z prawa przeglądania akt.

W toku niniejszego postępowania Prezes UOKiK ustalił, co następuje:

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Inowrocławiu, jest przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym zajmującym się zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków na terenie miasta Inowrocław.

(dowód: informacja o taryfie na 2015 r. – załącznik do notatki służbowej z 13 stycznia 2015 r., uchwała nr XXXVII/520/2013 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 25 listopada 2013 r. ws. zatwierdzenia taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków – załącznik do pisma Strony z dnia 10 października 2014 r.)

Przedsiębiorstwo wpisane jest do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy XIII wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000037132. Jedynym współnikiem spółki jest Gmina Miasta Inowrocław.

(dowód: odpis aktualny z KRS przedłożony z pismem Strony z dnia 31 grudnia 2013 r.)

Przedsiębiorstwo pobiera wynagrodzenie (opłaty) w związku z przyłączeniem nieruchomości do sieci kanalizacyjnej lub wodociągowej z tytułu:

- wydania warunków technicznych (70 zł netto na wszystkie rodzaje przyłączy)
- uzgodnienia projektu technicznego (59 zł netto na wszystkie rodzaje przyłączy)
- odbioru technicznego przyłączy (netto: 15 zł – wodociągowe, 10 zł – kanalizacyjne wykonane przez PWiK Inowrocław, 26 zł – kanalizacyjne wykonane przed podmiot trzeci)
- montażu nawiertki (tylko w przypadku przyłączy wodociągowych; wyliczane indywidualnie).

(dowód: pismo Strony z dnia 10 października 2014 r., pkt. 1 i 6 oraz załączona tabela; zarządzenie nr 15 Zarządu PWiK Inowrocław z dnia 30 grudnia 2013 r. dot. cennika usług świadczonych przez PWiK – załącznik do pisma strony z dnia 17 lutego 2014 r.)

Taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków obowiązujące w Inowrocławiu w 2014 i 2015 r. nie przewidywały opłat za przyłączenie do urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, będących w posiadaniu przedsiębiorstwa,

wynikającą z kosztów przeprowadzenia prób technicznych przyłącza wybudowanego przez odbiorcę usług.

(dowód: informacja o taryfie na 2015 r. – załącznik do notatki służbowej z 13 stycznia 2015 r., uchwała nr XXXVII/520/2013 rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 25 listopada 2013 r. ws. zatwierdzenia taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków – załącznik do pisma Strony z dnia 10 października 2014 r.)

W oparciu o ustalony powyżej stan faktyczny Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Ad I Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania antymonopolowego zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub będących podstawą wszczęcia postępowania - że zostały naruszone zakazy, o których mowa w art. 6 lub art. 9 tej ustawy lub w art. 101 lub art. 102 TFUE, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tych zakazów, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań w celu zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes UOKiK może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. W decyzji tej, jak wynika z art. 12 ust. 3 uokik, Prezes UOKiK nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

Przytoczony powyżej przepis jako przesłanki warunkujące możliwość wydania decyzji zobowiązującej przez Prezesa UOKiK wskazuje: uprawdopodobnienie naruszenia zakazu określonego w art. 6 lub 9 uokik bądź art. 101 lub art. 102 TFUE oraz zobowiązanie się przedsiębiorcy, któremu jest zarzucane takie naruszenie, do podjęcia lub zaniechania działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom.

W niniejszej sprawie należy zatem rozważyć, czy wskazane warunki zaistniały w odniesieniu do działań i zobowiązań PWiK Inowrocław, a ponadto, czy w przypadku ich wystąpienia uzasadnione jest przyjęcie zobowiązania strony postępowania i wydanie przez Prezesa UOKiK decyzji w oparciu o art. 12 uokik.

Interes publicznoprawny

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, należy do dziedziny prawa publicznego, a prawo to ma na celu ochronę interesu ogólnospołecznego. Zgodnie z treścią art. 1 ust. 1 tej ustawy, określa ona warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady, podejmowane w interesie publicznym, ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. W toku postępowania i przy wydawaniu decyzji Prezes UOKiK jest, tym samym, rzecznikiem interesu publicznego. Wynika to również z jego zadań w strukturze administracji publicznej – m.in. z art. 7 Kodeksu postępowania administracyjnego. Decyzja administracyjna może bowiem dotyczyć nie tylko stron, lecz jej skutki mogą rozciągać się także na inne osoby – osoby fizyczne, jednostki organizacyjne.¹ Postępowanie w trybie ustawy antymonopolowej ma zatem za swój przedmiot ochronę interesu publicznoprawnego, co ma miejsce wtedy, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, bądź gdy wywołują one inne niekorzystne zjawiska na rynku wymagające ingerencji ze strony organów działających w trybie tej ustawy.

Czynnikiem umożliwiającym podejmowanie przez Przedsiębiorstwo działań będących przedmiotem postawionego w niniejszej sprawie zarzutu jest niewątpliwie jej siła rynkowa. Dla naruszenia interesu publicznego w takiej sytuacji wystarczające jest dowolne nadużycie siły rynkowej w relacjach ze słabszymi uczestnikami rynku, bowiem już sam fakt nadużycia

¹ B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 1996, s.57.

posiadanej na rynku pozycji dominującej narusza interes publiczny. W okolicznościach przedmiotowej sprawy, praktyki eksploatacyjne urzeczywistniają się w stosowaniu przez PWiK Inowrocław cen (opłat) zakwestionowanych pod kątem naruszenia art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 uokik. Właściciel nieruchomości jest zobowiązany do uiszczenia opłat przyłączeniowych podczas gdy nie powinny go one obciążać. Obowiązek ten, ustanowiony w drodze zarządzenia zarządu PWiK Inowrocław dotyczy każdego podmiotu wnioskującego o przyłączenie nieruchomości znajdującej się na terenie miasta Inowrocław do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej. W tym stanie rzeczy przyjąć należy, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia interesu publicznego.

Nie budzi więc wątpliwości, że w takich okolicznościach interwencja Prezesa UOKiK podjęta na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w interesie publicznym stała się konieczna i uzasadniona.

Status przedsiębiorcy

W świetle ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działaniami sankcjonowanymi przez zakazy przewidziane w tej ustawie mogą być jedynie działania podejmowane przez przedsiębiorców. Pojęcie przedsiębiorcy zostało zdefiniowane w tej ustawie bardzo szeroko i obejmuje m. in. osoby fizyczne, osoby prawne, a także jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, **organizujące lub świadczące usługi o charakterze użyteczności publicznej**, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (art. 4 pkt 1 lit a).

PWiK Inowrocław jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, posiadającą osobowość prawną i wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Nie ulega wątpliwości, że swoją działalność prowadzi w sposób zorganizowany i ciągły (na co wskazuje już sama forma prawna Przedsiębiorstwa).

Mając powyższe na uwadze, należy przyjąć, iż **Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Inowrocławiu posiada status przedsiębiorcy** w rozumieniu art. 4 pkt 1a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Rynek właściwy

Przepis art. 4 pkt 9 uokik rynek właściwy definiuje jako rynek towarów, które ze względu na swe przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na rodzaj oraz właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Powyższa definicja nakazuje zatem wyznaczać rynek właściwy w ujęciu produktowym (towar) oraz w ujęciu geograficznym (terytorium). Rynek w ujęciu produktowym obejmuje te wszystkie towary, które są uznawane przez konsumentów za wzajemnie wymienne lub substytucyjne ze względu na ich właściwości, ceny i przeznaczenie, przy czym towarem, zgodnie z art. 4 pkt 7 uokik są nie tylko rzeczy, ale m.in. również usługi.

Kwestionowana w niniejszym postępowaniu praktyka Przedsiębiorstwa dotyczy organizowania przyłączania do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Stronie zarzucono, iż organizując powyższą działalność, nakazuje odbiorcom usług dokonać zapłaty nieprzewidzianych w taryfie opłat z tytułu wydania warunków technicznych, uzgodnienia projektu technicznego oraz odbioru technicznego przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych oraz montażu nawiązki w przypadku przyłączy wodociągowych, które mają charakter nieuczciwych cen.

W ujęciu produktowym rynek właściwy obejmuje zatem usługi organizowania przyłączenia do sieci wodociągowej i usługi organizowania przyłączenia do sieci kanalizacyjnej. Należy przy tym podkreślić, iż takie działania Przedsiębiorstwa nie mają dla jej mieszkańców (właściciele lub współwłaściciele nieruchomości) substytutów. Zgodnie bowiem z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 3 uzz czynności te są zadaniem własnym gminy (powierzonym do realizacji PWiK Inowrocław). Jedynie zatem zaakceptowanie ustalonych przez Przedsiębiorstwo warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej umożliwia rozpoczęcie inwestycji prowadzącej do podłączenia nieruchomości poszczególnych mieszkańców do sieci.

Niezbędnym elementem rynku właściwego jest również jego wymiar geograficzny, oznaczający konieczność wskazania obszaru, na którym warunki konkurencji, mające zastosowanie do określonych usług, są jednakowe dla wszystkich konkurentów. O zasięgu tego rynku decyduje fakt, że na obszarze miasta Inowrocław to właśnie Przedsiębiorstwo jest jedynym podmiotem organizującym przyłączanie do sieci wodociągowej w celu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i kanalizacyjnej w celu zbiorowego odbioru ścieków, a jednocześnie nie organizuje tych usług poza obszarem swojej właściwości. Jako rynek geograficzny należy wskazać zatem obszar miasta Inowrocław.

W konsekwencji powyższego, rynkiem właściwym w niniejszej sprawie jest lokalny rynek organizowania przyłączania do sieci wodociągowej i lokalny rynek organizowania przyłączania do sieci kanalizacyjnej, obejmujące teren miasta Inowrocław.

Pozycja rynkowa PWiK Inowrocław.

Zgodnie z normą wyrażoną w art. 9 ust. 1 i 2 uokik zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku. Zatem istotne znaczenie w sprawie ma określenie, czy podmiot, przeciwko któremu prowadzone jest postępowanie antymonopolowe, posiada na rynku taką pozycję. Definicję legalną pojęcia „pozycja dominująca” zawiera art. 4 pkt 10 wyżej przywołanej ustawy. Zgodnie z jej treścią pozycję dominującą posiada przedsiębiorca, który poprzez możliwość działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów może zapobiegać skutecznej konkurencji na rynku właściwym; domniemywa się przy tym, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Jak już wyżej wspomniano, sprawy z zakresu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, w tym przyłączania do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej są zadaniami własnymi gminy (art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 3 ust. 1 uzz). Ustawodawca dookreślił także odpowiedzialność gminy za organizowanie zadania własnego w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, przypisując jej funkcje regulacyjne, w szczególności poprzez: 1) ustalenie kierunków rozwoju sieci w studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, 2) wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności polegającej na zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, 3) uchwalanie regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków, 4) uchwalanie planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu przedsiębiorstw wodociągowo – kanalizacyjnych, 5) zatwierdzaniu taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

W niniejszej sprawie Przedsiębiorstwo posiada pozycję dominującą na lokalnych rynkach organizowania przyłączania do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na obszarze

miasta Inowrocław, gdyż nie spotyka się na nim z żadną konkurencją. W praktyce jedynym podmiotem działającym w tym zakresie i wykonującym zarazem zadania własne określone w ustawie o samorządzie gminnym na terenie miasta Inowrocław jest posiadana przez nie spółka (PWiK Inowrocław). Mamy tu zatem do czynienia z monopolem prawnym.² Przedsiębiorstwo wykonuje te zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, określa również wysokość opłat, których poniesienie jest konieczne dla przyłączenia nieruchomości do gminnych sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK stwierdził, iż PWiK Inowrocław posiada pozycję dominującą na lokalnym rynku organizowania przyłączenia do sieci wodociągowej obejmującym obszar miasta Inowrocław oraz na lokalnym rynku organizowania przyłączenia do sieci wodociągowej obejmującym obszar miasta Inowrocław.

Uprawdopodobnienie nadużywania przez PWiK Inowrocław pozycji dominującej.

Zarzut przedstawiony Przedsiębiorstwu w postanowieniu nr RBG-60/2015 opiera się na ugruntowanym w doktrynie oraz orzecznictwie poglądzie, iż przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie może nakładać na odbiorców usług obowiązku wnoszenia opłat innych niż wskazane w ustawach.

Kwestie kosztów budowy sieci, przyłączenia i nakładania opłat na odbiorców usług regulują cytowana w sentencji ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz rozporządzenie taryfowe.

Zgodnie z art. 2 pkt 4 uzz przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność. Do tej ostatniej pierwszej kategorii należy PWiK Inowrocław.

Art. 15 ust. 1 uzz wskazuje, iż przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest **obowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych**, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji (o którym mowa w art. 21 ust. 1 uzz). Ust. 2 tego artykułu stanowi, iż realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci. Koszty nabycia, zainstalowania i utrzymania wodomierza głównego ponosi przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, a urządzenia pomiarowego — odbiorca usług (art. 15 ust. 3 uzz). Do przyłączenia odnosi się natomiast art. 15 ust. 4 uzz, który stanowi, iż przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19, oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług.

Z powyższych przepisów płyną następujące wnioski: po pierwsze, budowa urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych odbywa się na koszt przedsiębiorstwa wodociągowo-

² Decyzja Prezesa UOKiK nr RPZ-11/2009 z dnia 21 sierpnia 2009r., decyzja Prezesa UOKiK Nr RBG - 16/2010 z dnia 20 października 2010 r., decyzja Prezesa UOKiK nr RBG-14/2011 z dnia 31 sierpnia 2011 r.

kanalizacyjnego, po drugie zaś, aby odbiorca usług mógł zostać przyłączony do odpowiedniej sieci, konieczne jest jedynie spełnienie warunków przyłączenia, które określa regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków opracowany przez przedsiębiorstwo, a uchwalany przez radę gminy oraz istnienie technicznej możliwości świadczenia usług. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie może zatem obciążać dowolnymi opłatami osób planujących przyłączyć swoje nieruchomości do gminnych sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Należy dodatkowo wskazać, że przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej, o ile taka na danym obszarze istnieje, jest obowiązkiem nie tylko przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, ale również właściciela tej nieruchomości (niewykonanie ww. obowiązku przez właściciela jest wykroczeniem zagrożonym karą grzywny na podstawie art. 10 ust. 2 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1399, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 26 ust. 1 uzz rozliczenia za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków są prowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne z odbiorcami usług **na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody i odprowadzonych ścieków.**

Szczegółowo kwestię taryf reguluje, wydane na podstawie art. 23, art. 25 i art. 27 ust. 2 uzz, rozporządzenie taryfowe. § 5 ww. rozporządzenia zawiera zamknięty katalog cen i opłat, które mogą być pobierane przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne na podstawie taryfy. O powyższym świadczy chociażby zmiana charakteru zawartego tam wyliczenia opłat poprzez usunięcie sformułowania „w szczególności”, które funkcjonowało w poprzedniej wersji tego rozporządzenia.³ § 5 cytowanego rozporządzenia stanowi, iż :

„§5. Taryfy, w zależności od ich rodzaju i struktury, dla poszczególnych taryfowych grup odbiorców zawierają:

1) cenę za m³ dostarczonej wody, w rozliczeniach dokonywanych na podstawie odczytu wskazań wodomierza lub na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody;

2) stawkę opłaty abonamentowej na odbiorcę:

a) w rozliczeniach w oparciu o wskazania wodomierza głównego lub wskazania wodomierza mierzącego ilość wody bezpowrotnie zużytej,

b) w rozliczeniach z osobą korzystającą z lokalu w budynku wielolokalowym,

c) w rozliczeniach na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody;

3) cenę za m³ odprowadzonych ścieków w rozliczeniach z odbiorcami za ilość odprowadzonych ścieków, ustaloną na podstawie wskazań urządzenia pomiarowego lub zużycia wody określonego zgodnie ze wskazaniami wodomierza lub na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody;

4) cenę za jednostkę miary powierzchni zanieczyszczonej o trwałej nawierzchni, z której odprowadzane są ścieki opadowe i roztopowe kanalizacją deszczową, uwzględniającą rodzaj i sposób zagospodarowania powierzchni;

5) stawkę opłaty abonamentowej na odbiorcę:

a) w rozliczeniach za ilość odprowadzonych ścieków ustaloną na podstawie zużycia wody określonego zgodnie ze wskazaniami wodomierza głównego lub na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody,

b) w rozliczeniach za ilość odprowadzonych ścieków ustaloną zgodnie ze wskazaniami urządzenia pomiarowego,

³ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2002 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 26, poz. 257).

- c) w rozliczeniach za ścieki opadowe i roztopowe odprowadzane kanalizacją deszczową;
- 6) stawkę opłaty za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych, w zależności od wykorzystania przepustowości oczyszczalni, stosowanej technologii oczyszczania ścieków komunalnych oraz uzyskiwanego stopnia redukcji ładunku zanieczyszczeń i sposobu stosowania osadów ściekowych; do stawki opłaty dolicza się podatek, o którym mowa w § 2 pkt 9;
- 7) stawkę opłaty za przyłączenie do urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, będących w posiadaniu przedsiębiorstwa, wynikającą z kosztów przeprowadzenia prób technicznych przyłącza wybudowanego przez odbiorcę usług; do stawki opłaty dolicza się podatek, o którym mowa w § 2 pkt 9.”

Powyższy katalog przewiduje tylko jedną pozycję (pkt 7), która odnosi się do przyłączenia do urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych. Jest to opłata za przyłączenie do tych urządzeń, jednakże **musi wynikać ona z kosztów przeprowadzenia prób technicznych przyłącza wybudowanego przez odbiorcę usług**. Nie jest zatem uprawnione obciążanie odbiorców usług innymi kosztami i opłatami, np. kosztami rozbudowy gminnych sieci wodociągowej i kanalizacyjnej i ich konserwacji (zgodnie z art. 15 ust. 1 uzz obciążają one przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne), przygotowania dokumentacji określającej warunki techniczne przyłączenia (zgodnie z art. 15 ust. 4 w zw. z art. 19 ust. 2 pkt 4 uzz warunki te są ustalane w regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków uchwalanym przez radę gminy i nie ma potrzeby przygotowywania w tym zakresie dodatkowego dokumentu), ani też niewymienionych w tym przepisie czynności związanych z przyłączeniem nieruchomości do sieci wodociągowej. Należy wskazać ponadto, że przedsiębiorstwo może pobierać opłatę z tytułu kosztów przeprowadzenia prób technicznych przyłącza (wyżej cytowany §5 pkt 7 rozporządzenia taryfowego), **tylko jeżeli stawka tej opłaty została uwzględniona w taryfie**.

Zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie (NSA) z dnia 9 lutego 2007 r. (II OSK 1902/06, LEX nr 327769): „*Rada Gminy stosownie zaś do art. 19 ust. 1 tej ustawy [uzz – przypis Prezesa UOKiK] uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązujący na obszarze gminy. Stosownie zaś do ust. 2 pkt 4 tego samego artykułu w regulaminie tym określa się ‘warunki przyłączania do sieci’. Także ten przepis nie daje Radzie Gminy uprawnienia do wprowadzania odpłatności za przyłączenie poszczególnych nieruchomości do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej*”.

NSA wskazał, iż rozwiązania problemu zwrotu środków poniesionych na dokonanie podłączeń nieruchomości do sieci poszukiwać należy na gruncie przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami dotyczących opłaty adiacenckiej. Wyraził również stanowisko, iż: „*Jak się wydaje w obowiązującym stanie prawnym jest to jedyna legalna droga uzyskania dodatkowych środków do budżetu gminy z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanego budową urządzeń infrastruktury technicznej*”. Dotyczy to sytuacji, gdy część przewodu łączącego sieć wodociągową z instalacją wewnętrzną odbiorcy znajduje się poza granicami jego nieruchomości (technicznie taki przewód nazwać można przyłączem, jednakże prawnie, w ocenie Prezesa UOKiK, jako przyłącze powinno się traktować tylko część przewodu będącą w granicach nieruchomości odbiorcy usług). Z uwagi na fakt, że wykładnia literalna definicji przyłącza wodociągowego z art. 2 pkt 6 uzz („*przyłącze wodociągowe - odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym*”) nie daje jednoznacznych rezultatów, należy zastosować również wykładnię systemową. Wykładnia systemowa (uwzględniająca regulacje Kodeksu cywilnego dotyczące prawa własności) wskazuje, iż obciążenie odbiorcy usług obowiązkiem ponoszenia odpowiedzialności i kosztów

z tytułu budowy przyłącza i jego konserwacji powodowałyby liczne utrudnienia, tak prawne jak i faktyczne, w wypełnianiu tego zobowiązania. Odbiorca usług musiałby bowiem wybudować przyłącze na nie swojej nieruchomości, a następnie zapewnić sobie stały dostęp do niego, co naruszałoby prawo własności nieruchomości innej osoby. Zapewnienie niezawodnego funkcjonowania przyłącza łączyć mogłoby się również niejednokrotnie z koniecznością dokonywania prac w obrębie dróg publicznych. Ustawodawca wyposażył przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w stosowne uprawnienia, dzięki którym może ono dbać o przewody łączące sieć z nieruchomościami, tak jak to ma miejsce w przypadku pozostałych części sieci. Do takich regulacji należą m.in. przepisy dotyczące urządzeń przesyłowych i służebności przesyłu (art. 49 kc oraz art. 305¹ – 305⁴ kc). Powyższe pozwala rozumieć sformułowanie „w nieruchomości” użyte w definicji przyłącza (art. 2 pkt 6 uzz) jako odnoszące się do odcinka przewodu, co oznaczałoby, że przyłączem jest tylko odcinek przewodu łączący sieć wodociągową z instalacją wewnętrzną znajdujący się w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym. Powyższe potwierdza również wykładnia historyczna (poprzednie regulacje prawne nie przewidywały konieczności finansowania i dbania o przewody/przyłącza” znajdujące się poza nieruchomością odbiorcy usług) oraz orzecznictwo sądowe (wyrok Sadu Apelacyjnego z dnia 27 lutego 2015 r., sygn. akt VI Aca 256/14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 czerwca 2015 r. sygn. akt VI Aca 1477/14).

Przytoczone przepisy i stanowiska judykatury mają zastosowanie do stanu faktycznego niniejszej sprawy. Z ustaleń Prezesa UOKiK wynika, iż taryfy za 2014 i 2015 r. uchwalone przez Radę Miejską Inowrocławia nie zawierają stawki opłaty, o której mowa w § 5 pkt 7 rozporządzenia taryfowego (pokrycie kosztów prób technicznych przyłącza wybudowanego przez odbiorcę usług).

PWiK Inowrocław pobiera wynagrodzenie za czynności związane z przyłączaniem nieruchomości do sieci gminnych, a mianowicie: z tytułu wydania warunków technicznych, uzgodnienia projektu technicznego, odbioru technicznego przyłączy i usługi montażu nawiertki do sieci wodociągowej.

W ocenie Prezesa UOKiK, w świetle przedstawionych przepisów ustanowienie i pobieranie przedmiotowych opłat nie ma podstawy prawnej. Zgromadzony w postępowaniu wyjaśniającym materiał dowodowy, w tym oświadczenia samego Przedsiębiorstwa, wskazuje również, iż **przedmiotowe opłaty pobierane są od każdego właściciela nieruchomości ubiegającego się o przyłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a od jej uiszczenia uzależniana jest decyzja o przyłączeniu.**

Niniejsze postępowanie antymonopolowe miało zmierzać do rozstrzygnięcia, czy PWiK Inowrocław dopuszcza się nadużywania pozycji dominującej poprzez narzucanie właścicielom nieruchomości przyłączanych do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej nieuczciwych cen z tytułu wymienionych wyżej czynności. Z uwagi na fakt, iż Przedsiębiorstwo zobowiązało się do zaprzestania naruszeń, na mocy art. 12 ust. 1 uokik można poprzestać na uprawdopodobnieniu naruszenia przez Stronę zakazu nadużywania pozycji dominującej, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 1 uokik.

Powyżej wskazany przepis przewiduje następujące przesłanki naruszenia zakazu nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym (poza samym posiadaniem pozycji dominującej na danym rynku – co wykazano powyżej):

- narzucanie przez przedsiębiorcę cen,

- nieuczciwość cen.

W ocenie Prezesa UOKiK, narzucanie warunków umów zostało w niniejszym postępowaniu, w świetle zebranego materiału dowodowego zaprezentowanego powyżej w uzasadnieniu, uprawdopodobnione w sposób wystarczający. Z oświadczeń Przedsiębiorstwa wynika, że każdy właściciel nieruchomości, który chce przyłączyć się do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej musi zapłacić za wydanie warunków technicznych, uzgodnienie projektu technicznego, odbiór techniczny i montaż nawiertki (do sieci wodociągowej).

Odnośnie przesłanki **nieuczciwości** należy wskazać, że przedmiotowe opłaty (koszty) nie są przewidziane przez taryfę dla zbiorowego zapatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków obowiązującą na terenie miasta Inowrocław.

Należy mieć również na względzie, że PWiK Inowrocław jest monopolistą sieciowym w zakresie wodociągów i kanalizacji – dotyczą go zatem ograniczenia ustanowione przez przepisy prawa, w tym ustawę o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Zasada swobody umów doznaje w tym wypadku ograniczenia, co oznacza, że Przedsiębiorstwo nie może pobierać wynagrodzeń ani opłat, które nie zostały przewidziane w taryfie. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może wprawdzie pobierać opłatę z tytułu przyłączenia do posiadanej sieci, jednakże tylko w zakresie, o którym mowa w cytowanym § 5 pkt 7 rozporządzenia taryfowego.

Taryfa uchwalona przez Radę Miejską Inowrocławia (na rok 2014, jak również taryfa na rok 2015) nie przewiduje w ogóle opłat z tytułu przyłączenia do sieci. Jeżeli dokument ten wskazywałby „*stawkę opłaty za przyłączenie do urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, będących w posiadaniu przedsiębiorstwa, wynikającą z kosztów przeprowadzenia prób technicznych przyłącza wybudowanego przez odbiorcę usług*” to usprawiedliwione mogłoby być obciążanie wnioskodawców kosztami odbioru przyłącza w zakresie przeprowadzonych prób technicznych. Pozostałe koszty związane z włączeniem do sieci, pobierane przez PWiK Inowrocław, nie mogą być przerzucane na właściciela nieruchomości przyłączanej (w ogóle nie można by ich przewidzieć w taryfie, gdyż nie odpowiadają zakresowi § 5 pkt 7 rozporządzenia taryfowego).

Zasadniczo, należy wskazać również, że warunki techniczne przyłączenia powinny zostać określone w regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków opracowanym przez przedsiębiorstwo kanalizacyjne a uchwalonym przez radę gminy (art. 19 ust. 2 pkt 4 i 5 uzz). Z kolei, zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 6 uzz regulamin ten powinien określać również sposób dokonywania odbioru przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wykonanego przyłącza. Regulamin obowiązujący w mieście Inowrocław nie przewiduje natomiast płatności z tytułu odbioru przyłącza.

Odnośnie nawiertki, wskazać należy, za Sądem Apelacyjnym w Warszawie, że „*Konsekwencją przyjęcia, iż (...) nawiertka i trójnik należą do sieci, a nie do przyłącza jest uznanie, że koszty ich wykonania powinny obciążać przedsiębiorstwo wodociągowe, a zatem brak jest podstaw do przerzucania obowiązku ich finansowania na kontrahenta, jak to uczynił powód [przedsiębiorstwo wod-kan. – przypis własny].*” (wyrok z dnia 24 października 2013 r., sygn. akt VI ACa 164/13)

Art. 9 ust. 1 uokik stanowi, iż zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Z kolei art. 9 ust. 2 uokik zawiera przykładowy katalog praktyk, o których mowa w ust. 1. Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 1 uokik

nadużywanie pozycji dominującej może polegać na bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen.

W ocenie Prezesa UOKiK ceny za wykonywane w powyższym zakresie przez PWiK Inowrocław czynności mogą być nieuczciwe. Wniosek ten wynika z okoliczności, iż Przedsiębiorstwo w ogóle nie jest uprawnione do obciążania właścicieli nieruchomości kosztami wydania warunków technicznych, uzgodnienia projektu technicznego i montażu nawiertki, a odnośnie kosztów odbioru – nie przewidział ich w taryfie. Skoro zatem przerzuca ww. koszty na drugą stronę umowy postępuje nieuczciwie. Kontrahent PWiK Inowrocław nie musiałby bowiem w ogóle płacić za wykonanie opisanych w sentencji postanowienia czynności, a jest do tego przymuszany przez ten podmiot. Ten ostatni aspekt wypełnia przesłankę narzucania cen. Niewątpliwie, siła rynkowa Przedsiębiorstwa, która jest podmiotem wyłącznie uprawnionym do decydowania o przyłączeniach do sieci gminnej, pozwala mu narzucać warunki umów przyłączeniowych. Wnioskodawca, który nie wyraził zgody na poniesienie kosztów przedstawionych przez PWiK Inowrocław, nie będzie mógł korzystać z komunalnych sieci zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Odnosząc się jeszcze do przesłanki nieuczciwości, należy wskazać na poniższe poglądy doktryny i orzecznictwa:

- uznanie warunku umowy za nieuczciwy winno nastąpić w przypadku, kiedy jest on niezgodny z przepisami obowiązującymi dla danej branży - „Ocena, czy dany warunek może być uznany za nieuczciwy, dokonywana być musi każdorazowo na tle przepisów odrębnych regulujących dany rodzaj umowy” (tak: E. Modzelewska-Wąchal „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz”, Twigger 2002, str. 104);
- za praktykę należy uznać działania przedsiębiorcy posiadającego pozycję dominującą polegające na przerzucaniu na kontrahenta kosztów, których zgodnie z przepisami prawa nie jest on zobowiązany ponieść (tak: C. Banasiński i E. Piontek, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, LexisNexis 2009, str. 290 i nast.);
- powołując się na orzecznictwo należy wskazać wyrok SOKiK z dnia 26 listopada 2008 r. (sygn. akt XVII AmA 67/07) stanowiący, iż za praktykę polegającą na narzucaniu nieuczciwych cen należy uznać przerzucanie na kontrahenta kosztów, których zgodnie z przepisami prawa nie jest on zobowiązany ponieść.

Reasumując, w przedmiotowej sprawie uprawdopodobniono naruszenie przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Inowrocławiu zakazu zawartego w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 uokik. Wykazano, że Przedsiębiorstwo to posiada pozycję dominującą na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i na lokalnym rynku zbiorowego odprowadzania ścieków na obszarze miasta Inowrocław. Uprawdopodobniono również, iż kwestionowane w niniejszym postępowaniu ceny zostały usługobiorcom narzucone oraz mogą mieć charakter nieuczciwy.

Zobowiązanie

Strona w toku niniejszego postępowania złożyła Prezesowi UOKiK zobowiązanie do zaprzestania stosowania zakwestionowanych praktyk, wnosząc o wydanie decyzji zobowiązującej na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 uokik. Organ antymonopolowy wziął pod uwagę fakt, że Strona – mimo, iż nie zgadzała się z postawionymi zarzutami – postanowiła współpracować z organem antymonopolowym, ażeby usunąć wątpliwości co do stosowanych praktyk. Nie bez znaczenia jest również fakt, że zasięg praktyki był lokalny, a opłaty niewygórowane. Ich nieuczciwość wynikała nie z nadmiernej wysokości, lecz z braku podstawy prawnej do ich naliczania. Zobowiązanie zrealizuje, w ocenie Prezesa UOKiK, cele postępowania antymonopolowego, a mianowicie doprowadzi do zaprzestania domniemych naruszeń.

Prezes UOKiK nie nałożył na Przedsiębiorstwo kary pieniężnej, bowiem art. 12 ust. 4 uzz stanowi, iż w przypadku wydania decyzji, o której mowa w art. 12 ust. 1 ww. ustawy, nie stosuje się art. 10 oraz art. 106 ust. 1 pkt 1 i 2, z zastrzeżeniem art. 12 ust.7 uzz.

Z powyższych względów należało orzec jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji. wyznaczając stosowny termin na realizację zobowiązania.

Ad II. Obowiązek sprawozdawczy.

Stosownie do art. 12 ust. 3 uokik w decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes UOKiK nakłada na przedsiębiorcę obowiązek złożenia w wyznaczonym terminie informacji o stopniu wykonania zobowiązań.

Wobec powyższego należało orzec jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji, tj. zobowiązać Stronę do złożenia sprawozdania o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania w terminie wystarczającym na skompletowanie dokumentów wskazanych w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 uokik w związku z art. 479²⁸ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów, w terminie miesiąca od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy.

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy
Piotr Adamczewski

Otrzymują:

1. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.
ul. Ks. B. Jaśkowskiego 14
88-100 Inowrocław
2. a/a.